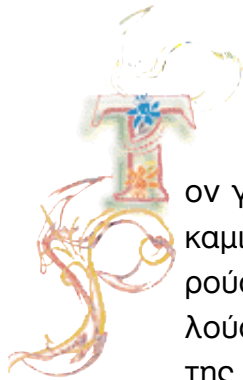

Τηλέμαχος ή Τέντ;

Τον γνώρισα λίγο καιρό μετά τον ερχομό μου στην Αυστραλία. Ήτανε τότε καμιά εξηνταριά χρονών, ασπρομάλλης, μάλλον κοντός και αδύνατος. Φορούσε πάντα καθαρά ρούχα, της ώρας, και ήταν λιγόλογος. Αν δεν του μιλούσες, δεν άκουγες τη φωνή του. Έπρεπε να πας εκεί στο μικρό τραπεζάκι της Λέσχης που καθότανε πάντα μονάχος, να του μίλαγες, και τότε μπορούσες να του πάρεις καμιά απάντηση, ανάλογα με το θέμα που θα καταπιανόσουν*. Αν ήταν κάτι που δεν τον ενδιέφερε, δεν έβγαζε λέξη. Αν το θέμα ήταν «γενικού ενδιαφέροντος», τότε ίσως να σου έλεγε κάτι βιαστικά, λακωνικά, και καμιά φορά μπερδεμένα σαν τα αρχαία ελληνικά μαντεία.

Από άλλους έμαθα πως τον λέγανε Τηλέμαχο Γαβριηλίδη, πως καταγόταν απ' την Αθήνα από γονείς Πολίτες* και πως ήρθε στην Αυστραλία πριν απ' τον πρώτο πόλεμο. Οι γονείς του είχαν πεθάνει από καιρό και το παράπονό του ήτανε που δεν βρισκόταν κοντά τους την τελευταία στιγμή, για να τους δει για στερνή φορά και να τους «κλείσει τα μάτια». Δεν είχε κανένα συγγενή εδώ στην Αυστραλία, κι αυτό του έκανε τη ζωή δυσκολότερη στα πρώτα χρόνια του ερχομού του.

Μου διηγήθηκαν την πρώτη απογοήτευση που δοκίμασε, όταν από Τηλέμαχο Γαβριηλίδη τον έκαναν Τεντ Έβρηλ.

— Όχι Τεντ, βρε αδελφέ. Τηλέμαχος! Αυτό το όνομα μου δώσανε στην εκκλησιά και έτσι με φωνάζουνε όλοι. Γιατί να το αλλάξω;

— Τηλέμαχος δεν θα πει τίποτα εδώ στην Αυστραλία. Είναι και δύσκολο να το προφέρεις, του έλεγαν οι πατριώτες του και τ' αφεντικό του. Τεντ είναι πιο εύκολο για τους Αυστραλούς. Για δοκίμασε να βάλεις κάποιον να προφέρει το Τηλέμαχος. Για δοκίμασε.

Και ο Τηλέμαχος Γαβριηλίδης βάλθηκε να εξακριβώσει αν αυτά που του λέγανε οι άλλοι, ήταν σωστά. Έπιασε μία απ' τις κοπέλες που δούλευαν μαζί. Με τα σπασμένα Αγγλικά την παρακάλεσε να πει την λέξη.

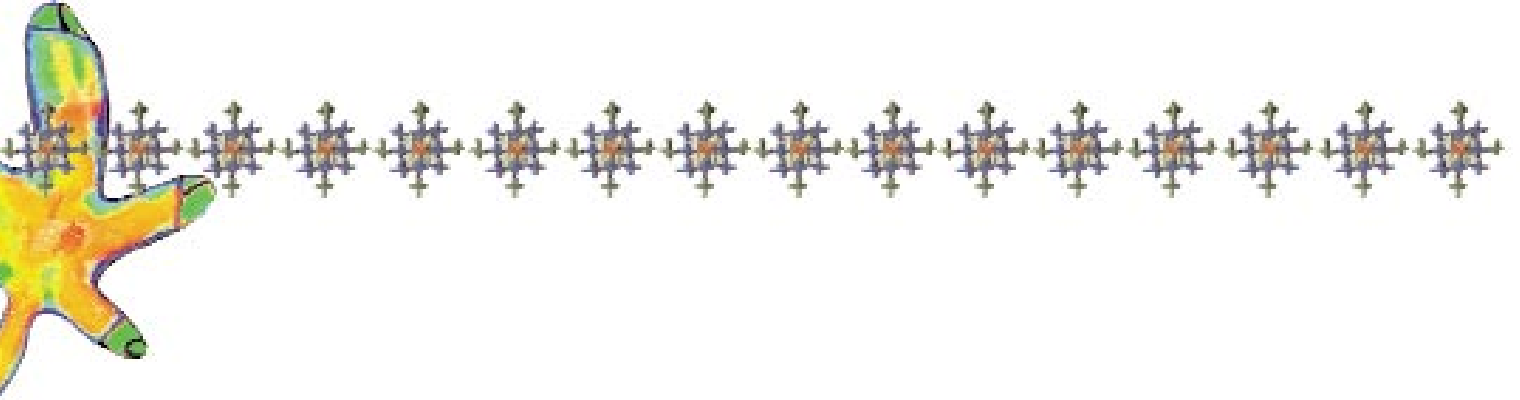
— Τηλέμαχος, πλιζ. Τηλέμαχος, Τη-λέ-μα-χος.

Η κοπέλα κάθε φορά επαναλάμβανε: Τη-λέ-μ-...

* καταπιάνομαι: ασχολούμαι

* Πολίτες: αυτοί που κατάγονται από την Κωνσταντινούπολη

Το πρόσωπο του Τηλέμαχου φωτιζόταν σε κάθε συλλαβή. Μα στην τελευταία, στο «χος» επάνω, τα πράγματα πήραν τραγική εξέλιξη. Η κοπέλα δοκίμασε έτσι, δοκίμασε αλλιώς, κουνούσε το κεφάλι της πότε δεξιά και πότε αριστερά και πάνω στη μεγάλη στιγμή που έβαζε τα δυνατά της να πει εκείνο το ευλογημένο «χος»... της έφυγε η ψεύτικη μασέλα που φορούσε. Όλοι γύρω σκάσανε στα γέλια.

— Δεν στα λέγαμε εμείς; Να, πήγαινε σ' όποιον θέλεις, και θα δεις... κι άλλες μασέλες στον αέρα.

Ο Τηλέμαχος ντροπιάστηκε, κοκκίνισε, θύμωσε, μα δεν έβγαλε λέξη. Πήγε πίσω στον πάγκο του, δούλεψε ίσαμε που έκλεισε το μαγαζί, ύστερα τράβηξε για το δωμάτιό του, κι εκεί μονάχος έβαλε κάτω όλα τα κέρδη κι όλες τις ζημιές που αντιμετώπιζε στον ξένο τόπο. Σήμερα σου αλλάζουν το όνομα, σκέφτηκε, αύριο σου επιβάλλουν να ξεχάσεις τη γλώσσα σου, μεθαύριο ίσως σου ζητήσουν να ξεχάσεις τίποτε ιερό και όσιο· την Πατρίδα, ίσως, τους δικούς σου, τον εαυτό σου... Κι εκεί στη μικρή καμαρούλα που είχε νοικιάσει, μόνος μέσα στη νύχτα, ανάμεσα σε τέσσερις τοίχους, ο Τηλέμαχος Γαβριηλίδης, εικοσάχρονος τότε, ανήξερος στα βάσανα της ζωής, έκρυψε το πρόσωπό του μέσα στις παλάμες του και άφησε τα δάκρυά του να τρέξουν ποτάμι.

Την άλλη μέρα πήγε στο μαγαζί με την απόφαση παρμένη. Στο πρόσωπό του ήτανε ζωγραφισμένος όλος ο πόνος που του είχε αφήσει η χθεσινοβραδινή του πάλη. Ναι, θα άλλαζε το όνομά του, μα... ως εκεί και μη παρέκει. Τίποτε άλλο. Ούτε θρησκεία, ούτε πατρίδα, ούτε δικούς του. Αυτά όλα θα τα κράταγε μέσα του απόφια, αμόλυντα και ιερά, όπως τα πήρε μαζί του όταν έφυγε απ' την Ελλάδα.

Καθώς μπήκε στο μαγαζί, στάθηκε στη μέση, φώναξε την Αυστραλέζα με τη μασέλα και με φωνή γεμάτη συγκίνηση της φώναξε δυνατά για να τον ακούσουν όλοι.

— Μάι νέιμ ιζ Τεντ Έβρηλ. Αυτό μόνο.

Ύστερα πήγε και άλλαξε για ν' αρχίσει δουλειά. Έμοιαζε σαν το στρατηγό που μαθαίνει πως μια διμοιρία του στρατού του πιάστηκε αιχμάλωτη απ' τον εχθρό και βάζει τώρα όλα τα δυνατά του να σώσει τις υπόλοιπες μονάδες.

**Αντώνης Φατσέας
(Αυστραλία)**

